

Важливим фактором посилення інтеграційних тенденцій в Східній Азії виступає зростання економічної взаємозалежності в рамках регіону, передусім в трикутнику НІК – АСЕАН – Китай, що включає основні країни з новими ринками.

Другим головним фактором зростання інтеграційних тенденцій – все більша серйозна заклопотаність тим, що за темпами і глибиною інтеграції Східна Азія суттєво відстає від двох інших центрів, і це може негативно позначитись на її економічних перспективах.

Третій фактор східноазіатської інтеграції – стрімке посилення економічних позицій Китаю і викликана ним зміна, що склалася в регіоні, механізму. Стійке визначення цього механізму – «зграя летючих гусей». Лідером-«вожаком» зграї є Японія. Другий ряд складають азійські «тигри»; третій – чотири найкрупніші країни АСЕАН; четвертий – Китай; п'ятий – В'єтнам, Лаос.

Таким чином, розвитку інтеграції АТР сприяє наявність цілого ряду передумов. Так, інтеграційні процеси найбільш продуктивно відбуваються між країнами, що знаходяться приблизно на однаковому рівні економічного розвитку і мають однорідні господарські системи. Інша, не менш важлива передумова – географічна близькість країн, що інтегруються, розташованих в одному регіоні і мають спільний кордон.

Список використаних джерел:

1. Васильев В. Ф. Государственность и модернизация в странах Юго-Восточной Азии / В. Ф. Васильев, Ю. О. Левтонова. – М.: Наука, 2010. – 217 с.
2. Дралин А. И. Международные экономические отношения: учебное пособие / А. И. Дралин, С. Г. Михнева. – Пенза: Информационно-издательский центр ПГУ, 2006. – 162 с.
3. Семёнов К. А. Международные экономические отношения: [Курс лекций для вузов] / К. А. Семёнов. – М.: Гардарики, 1999. – 334 с.

Шевченко Ю.А.

аспірант,

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

На сьогоднішній день, транснаціональні корпорації (ТНК) виступають одними з активних та найбільш вагомих інвесторів в різні країни світу, розміщуючи власні фінансові та інші види ресурсів з метою отримання найкращого результату своєї діяльності. Але в умовах розвитку сучасних інновацій та нових технологій перед ТНК постає проблема вибору найоптимальнішого варіанту розміщення власних інвестицій, щоб залишатися

конкурентоспроможними на подальшу перспективу, а також з різними чинниками, які існують та впливають на інвестиційну поведінку ТНК. Тому і виникає проблема у вивченні такого поняття як «інвестиційне середовище».

Провівши ряд досліджень, можна визначити те, що інвестиційним середовищем називається сукупність факторів, суб'єктів, інституцій, які прямо чи опосередковано впливають на вибір об'єкта інвестування та в подальшому коригуватимуть напрямки інвестиційних потоків.

Взагалі ТНК функціонують в умовах єдності економічного, політичного, правового та культурного середовищ [2, с. 49]. Інвестиційне середовище в даному розрізі виступає як елементна складова економічного середовища, яке повинно стимулювати та регулювати надходження інвестицій в приймаючу країну ТНК. Разом з інвестиціями ТНК в країну надходить велика кількість різних наукових розробок, інструментів управління компаніями, розширюється асортимент продукції, відбувається забезпечення новими робочими місцями тощо.

Але кожна приймаюча країна має власні правові, економічні обмеження, що постають перед ТНК і вони намагаються адаптуватися до нових викликів глобального економічного простору. В свою чергу, інвестиційне середовище в кожній країні змінюється, так як після світової фінансової кризи 2008-2009 рр., кожний суб'єкт інвестиційної діяльності, а особливо ТНК обережно ставляться до розміщення власних інвестицій.

В даному випадку основними структурними елементами інвестиційного середовища виступають:

1) Наявність реальних активів, так як ТНК досліджують наявність виробничих площ та факторів виробництва для розміщення інвестицій. Матеріальне багатство суспільства визначається в кінцевому рахунку виробничим потенціалом її економіки, яка є функцією реальних активів економіки: землі, будівель, знань і машин, які використовуються для виробництва товарів і залучення працівників, навички яких необхідні, щоб використовувати ці ресурси [1];

2) Наявність розвиненого фінансового ринку та економіки, яке в свою чергу складається з:

– розподілу ризику: практично всі реальні активи пов'язані з певним ризиком (так само і фінансові активи). ТНК при виборі розміщення власних інвестицій керується критеріями ризикованості та дохідності, в той самий час, порівнюючи їх;

– наявність приватних компаній, які можуть виступати об'єктом управління та контролю. В свою чергу власники можуть легко продати акції фірми, якщо вони не приносять очікуваного доходу. У деяких випадках, інші компанії можуть придбати дану фірму, якщо вони спостерігають, що підприємство є неефективним;

– відокремлення функції управління та власності, тим самим ТНК зменшуює ризики від інвестиційної діяльності.

3) Наявність великої кількості суб'єктів фінансового ринку для забезпечення нормального функціонування фінансової системи:

– домогосподарства, що заощаджують власні ресурси та створюють пропозицію робочої сили на ринку праці;

– підприємства, які за рахунок власних або позикових коштів можуть бути і реципієнтами і донорами інвестицій, випускаючи різні види цінних паперів, які ТНК можуть придбати на фондовій біржі тощо [2].

4) Наявність розгалуженої податкової та інвестиційної політики приймаючої держави:

– прийняття великої кількості нормативно-правових актів, що регулюють дане питання;

– нагляд та контроль державних органів влади за додержанням законів тощо.

5) Наявність ринкового механізму регулювання економіки;

6) Різноманіття фінансових ринків в приймаючій країні:

– брокерський ринок: наприклад, що стосується ринку нерухомості, первинного ринку;

– дилерські ринки;

– ринок аукціонів, що надає можливість придбати необхідні товари і послуги для ефективного експорту, імпорту в певному місці з вторгуванням ціни.

7) Глобалізаційні процеси, за допомогою яких інвестори можуть брати участь в зарубіжних інвестиційних потоках за допомогою:

– придбання іноземних цінних паперів з використанням депозитарних розписок (ДР);

– придбання похідних цінних паперів тощо.

8) Сек'юритизація активів;

9) Фінансовий інжиніринг: створення нових фінансових інструментів.

Дана структура в певній мірі відображає наявність ефективного та сприятливого інвестиційного середовища для ТНК. Але перед тим, ніж інвестувати ТНК намагаються дане середовище детально вивчити та проаналізувати, щоб диверсифікувати та зменшити ризики в приймаючій країні.

Наприклад, відповідно до звіту Doing Business за 2016 рік, для встановлення умов розміщення компаній, відкриття нового бізнесу було досліджено ряд умов, що розкривають можливість даного здійснення і всі ці країни проранжовуються відповідно до сукупності показників, що включаються до рейтингу. Тому відповідно до звіту Doing Business [3], Україна займає в 2016 році 146 місце, як видно з таблиці 1.

Таблиця 1

Показники рейтингу Doing Business деяких країн за 2016 р.

№	Назва країни	Рейтинг
1	Сінгапур	1
2	Нова Зеландія	2
3	Данія	3
4	Південна Корея	4
5	Гонг Конг	5

6	Велика Британія	6
7	США	7
8	Швеція	8
9	Норвегія	9
10	Фінляндія	10
11	Японія	34
12	Індія	130
13	Єгипет	131
14	Україна	146
15	Ерїтрея	189

Джерело: розроблено автором за джерелом [3]

Відповідно до даного рейтингу [3], перші місця займають Сінгапур, Нова Зеландія та Данія. Останнє місце – Ерїтрея на 189 місці.

Але також можна зазначити про те, що з 2004 до 2015 року показники регулювання та стимулювання діяльності компаній, у тому числі і ТНК покращилися в таких країнах як Китай, Колумбія, Єгипет, Індія та Україна. Наприклад, відповідно до звіту Doing Business [3], в Китаї для покращення інвестиційного середовища скоротилися години та ставки податків. В Колумбії в сво чергу, змінилися умови надання кредитних коштів, що певним чином надає розвиток фінансовому ринку країни. В Єгипті скоротилися дні реєстрації для нового бізнесу. Щодо України, то основним чинником покращення інвестиційного середовища є те, що зменшився час, який необхідний на реєстрацію платників ПДВ і також ліквідувалая реєстраційна плата за відкриття компанії [3].

Таким чином, можна зробити висновок про те, що інвестиційне середовище приймаючої країни є важливим елементом здійснення інвестування ТНК, що змушує ТНК обирати об'єкт інвестування та місце розташування власних інвестицій. І з кожним роком для ТНК все складніше це зробити в умовах постійних змін та швидкого розвитку глобалізаційних процесів.

Список використаних джерел:

1. Навроцька Н. А. Розвиток інвестиційних процесів в умовах глобальної конкурентності / Н. А. Навроцька // Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Світове господарство і міжнародні економічні відносини. – 2014. – Т. 22, Вип. 6. – С. 40-48.
2. Руденко-Сударєва Л. В. Управління потоками капіталів у сучасній бізнес-моделі функціонування транснаціональних корпорацій: Монографія / Л. В. Руденко. – К.: Кондор, 2009. – 480 с.
3. Звіт Світового банку «Doing Business» за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/Report/English/Full-Report.pdf>